

Taylor Patrick

Lumen

Beszélgetés Halmi-Horváth Istvánnal

VILTIN Galéria,
2021. IX. 15. – X. 22.

Halmi-Horváth István legújabb munkáiban az átszűrődő fény érzete keskeny festéksávok irizáló mintázatába kódolódik. Kiállítását a közönség a VILTIN Galéria terében tekintheti meg. Az itt szereplő alkotások mögött húzódó gondolatiságról, valamint különböző inspirációiról beszélgettünk a művésszel.

TP: *Lumen* című egyéni kiállításodon a fókusz az *Hommage à Albers* című sorozatra került. Az albersi négyzet függőleges szálak révén történő megbontása rengeteg művészettörténeti utalást sűrít magába. Számodra mit jelent a múlt és jelen művészeivel való párbeszéd?

Halmi-Horváth István: Albersnek a képi redukcióhoz, illetve a színhez mint minőséghez és anyaghoz való viszonya régóta érdek. A klasszikus modernizmusban központi szerepet betöltő érzékenységi-érzékelési faktorok is fontos referenciák számomra, úgy vélem, hogy ezek ma is aktuálisak. A minimalizmusban célképzésként meghatározott objektivitás tézise viszont megkérdőjelezhető, hiszen a befogadás során az ember nem tud semleges maradni, az érzelmi és emberi tényező kiküszöbölhetetlen, ezt például Donald Judd és Carl André is máshogy képzeltek el. A nihil nullpontját nem lehet megközelíteni, mert az anyag át lényegül. Bár igaz, hogy gyakran nyúlok a konkrét művészet geometrikus formáihoz, sokkal inkább a matéria felől közelítem meg az alkotói folyamatot, és nem referenciák vagy olvasatok szerint gondolkodom. Fontosak számomra az elődök, de a kiindulópontot elsősorban nem ők adják. Viszont ezzel egyidejűleg az is igaz, hogy egyfajta monomániás festéssel foglalkozom, mely akár saját korábbi korszakaimat is revidálja időnként. A most kiállított sorozat is egy 2008-as, azonos című képciklusra utal vissza, annak a felvetéseit bontja ki teljesen más nézőpontból. Másrészt az op-art is nagyon fontos számomra, így például Carlos Cruz-Diez, Jesús Rafael Soto vagy Bridget Riley képi világa is rokonítható munkáim-

mal. Az op-art szervesült a művészettörténeti és -elméleti narratívákkal, viszont éppen a szavakba nem önthető, percepcióhoz kapcsolódó, reprodukálhatatlan minőségek miatt nehéz megragadni fogalmilag.

TP: A színintenzitásból kibontakozó térmélység révén a megidézett modernista képsíkot sajátos domborzattal, irizálással ruházd fel. A tér illúziója, az érzéki minőségek hogyan épülnek be a geometrikus karakterű festészetedbe?

H-HI: A Magyar Képzőművészeti Egyetemen a Szabados-osztályba jártam, ahol kísérletező, nyitott munka zajlott, de nagy hatással volt rám Várnagy Ildikó szobrászata és Géczy János munkássága is. Akkori kísérleteimben – melyek gyakran létmotívumokat, például magvakat idéztek meg – a természetes anyagok (például nád, agyag) plasztikus megmunkálása és helyzetbe hozása érdekelt. 2002-ben pedig egy efemer műalkotással, egy transzparens növényfal-installációval diplomáztam. Az állandóság és a változás, a rácsstruktúra és az azt átszövő, formaképző növényi élet különböző fázisaival foglalkoztam. Az anyag elemi élményével való találkozásom a mai napig központi jelentőségű. Esetemben ez az érzéki dimenzió abból a tapasztalásból fakad, ahogyan a klasszikus modernizmus elegyedik a személyes, szubjektív tapasztalatok egész tárházával. Az emberi természettel, illetve a környezettel – az organikus növekedés sajátos matematikai rendszereket alkotó logikájával – való kommunikáció hozza mozgásba műveim struktúráit. Bár alkotásaim nem tagozódnak egy adott spirituális irányzathoz, olyan embernek tartom magam, akinek van erre vonatkozóan érzé-

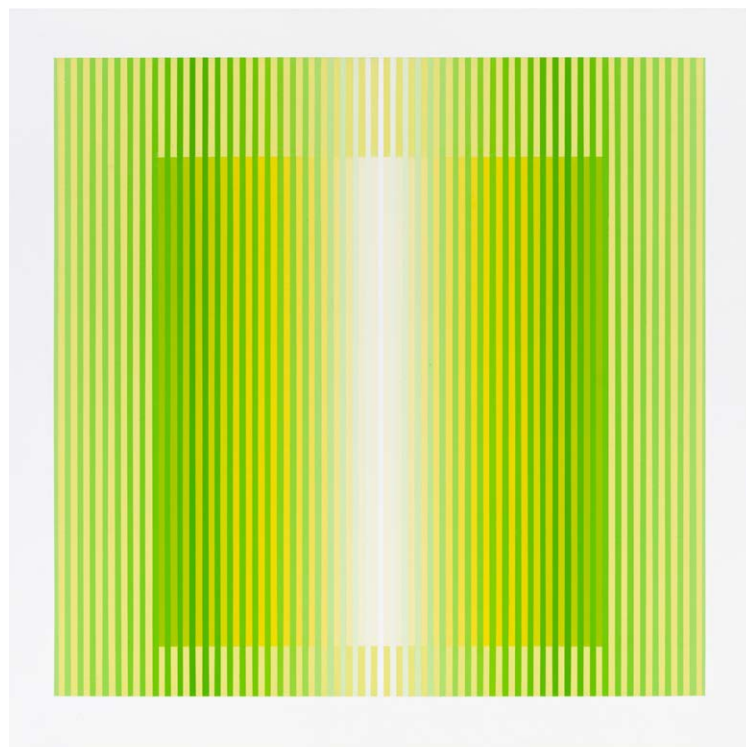
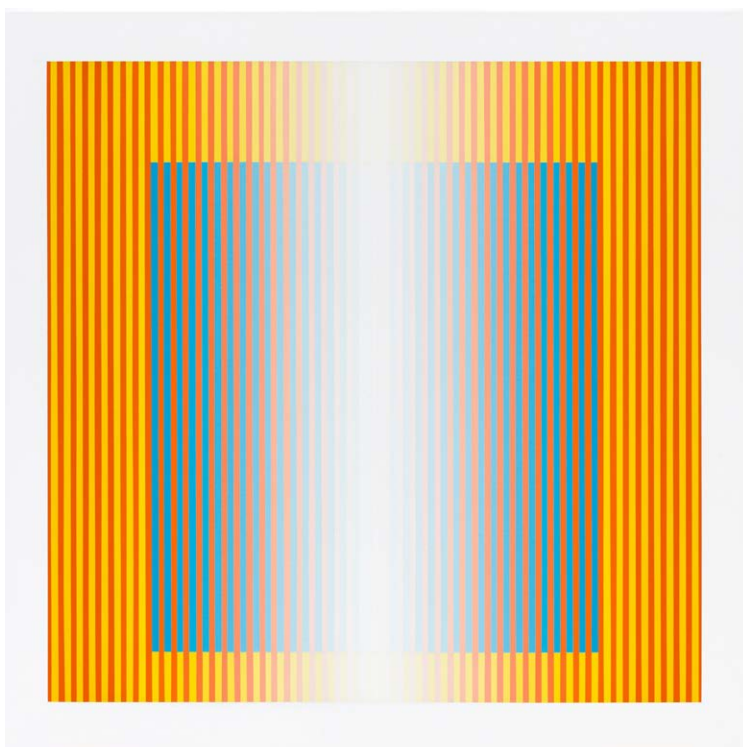
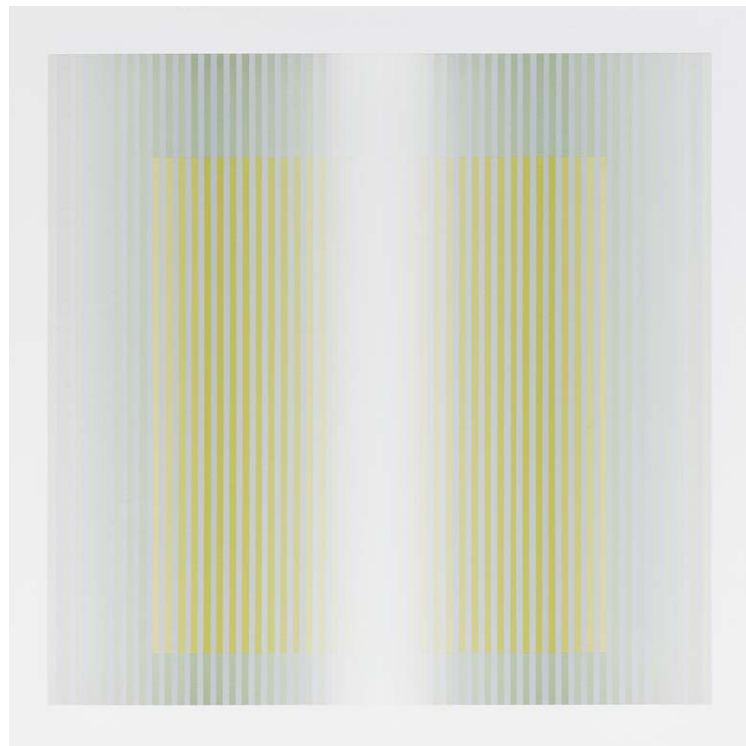
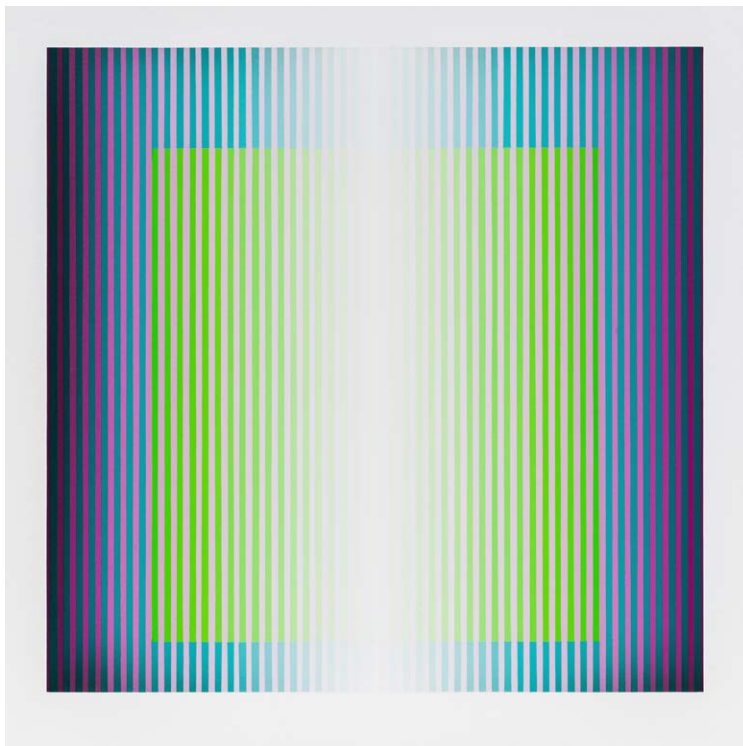
kenysége, műveimben így a transzcendencia lehetősége mindig megjelenik. Ehhez kapcsolódik mostani kiállításom címe, a *Lumen*, azaz a fény, fényerő is.

TP: Felfejthető a képeken végignézve – a permutációk logikai motorját az ideáig viszszapörgetve – egy olyan narratíva, mely a képek között sorrendiséget, linearitást feltételez?

H-HI: A festményeim szegmensekként képzelhetők el. Töredékek abban az értelemben, hogy kevésbé fontos számomra a linearitás. A világunk sem lineáris. Elég csak az időre vagy a fizikai fájdalomra vonatkozó érzékelésünket összehasonlítani. Munkáimat inkább tekintem egy végtelen halmaz permutációinak, mint végesnek.

TP: Munkásságod kapcsán a white cube terek aktivizálását gyakran kiemelik. Festményeid és plasztikáid hogyan hangolódnak át műtermi valóságukhoz képest egy kiállítási szituációban?

H-HI: Egyrészt igen, fontosak számomra a white cube terek, mert a munkákra terelik a figyelmet, illetve erőteljes módon keretezik a különböző színminőségeket, strukturális elemeket. Másrészt viszont – részben művésztelepes kiállítások során – volt alkalmam kopottabb, indusztriálisabb terekkel dolgozni, amelyek szintén nagyon inspiráltak. Ilyenkor azonban az omladozó fal és a precíz, letisztult formák közötti kontrasztra figyeltem, és nem az izoláció gesztusára. A tér iránti érdeklődésem plasztikai munkákban is kifejeződött. Örömmre két köztéri munkát tudhatok magam mögött; az elsőt Kelemen Zénóval készítettem Kodály Zoltán emlékére Győrben *Nyitott ritmus* címmel, a második, a *Struktúra I.* Veszp-

↑↑
 HALMI-HORVÁTH István:
Hommage à Albers no. 8, 2021,
 akril, vászon, fatábla, 60×60×5 cm
 Fotó: Biró Dávid
 A művész jóvoltából

↑
 HALMI-HORVÁTH István:
Hommage à Albers no. 16, 2021,
 akril, vászon, fatábla, 60×60×5 cm
 Fotó: Biró Dávid
 A művész jóvoltából

↑↑
 HALMI-HORVÁTH István:
Hommage à Albers no. 13, 2021,
 akril, vászon, fatábla, 60×60×5 cm
 Fotó: Biró Dávid
 A művész jóvoltából

↑
 HALMI-HORVÁTH István:
Hommage à Albers no. 17, 2021,
 akril, vászon, fatábla, 60×60×5 cm
 Fotó: Biró Dávid
 A művész jóvoltából

rémekben látható. Az utóbbi Kontur András és Martin Henrik segítségével jött létre, míg legújabb, festett fém kisplasztikám kivitelezésében Kovács Zoltán szobrász segített. Szobrászati-plasztikai, illetve festészeti irányultságom, úgy érzem, termékenyen hatnak egymásra.

TP: A képek felületén felsorakozó festészeti minőségek sajátos zenei asszociációkat keltenek. Inspirálta a képeid szerkezetét valamilyen hangalapú élmény?

H-HI: Lehetne John Cage-ről vagy más mi-

nimalista zeneszerzőkről beszélni, de számomra a The Cure 1979-es, *Three Imaginary Boys* és az 1980-as, *Seventeen seconds* című lemeze, a Kraftwerk ipusztériális ütemei és általában a korszak darkwave zenéje volt a legmeghatározóbb. A zene repetitív ritmusa és a sajátosan emberi, végtelenül finom, ám annál fontosabb kizökkenések fontos kiindulópontjai lettek alkotásaimnak. Bár mindig törekszem a kontrollált munkára, a spontaneitás olykor helyet követel magának, és váratlan történések öltenek for-

mát. Talán a Cure zenéjében is éppen attól megrázóak ezek az apró eltérések, módosulások, mert egy zártabb rendszeren belül jelentkeznek.